

Gairės nusikaltimų rizikos grupės veikloje suvaldymui bei sumažinimui

Gruodis 2015

Veolia prisiima atsakomybę

Kiekvienoje šalyje, kurioje „Veolia“ vykdo veiklą, įstatymai didesniu ar mažesniu mastu numato baudžiamąsias sankcijas, skirtas įstatymų ir norminių teisės aktų nuostatų, kurios atitinkamose šalyse yra laikomos ypač svarbiomis optimaliam jų verslo sektorių ir ekonomikos apskritai veikimui, laikymuisi užtikrinti.

„Veolia“ skyrė nemažai išteklių tam, kad būtų užtikrintas visų įstatymų ir norminių teisės aktų laikymasis šalyse, kurios jį vykdo veiklą. Šios priemonės apima rekomendacijas, numatytas Etikos vadove, įvairius atitikties užtikrinimo vadovus ir konkrečias mokymo iniciatyvas, pavyzdžiui, iniciatyvas konkurencijos ir antimonopolinės teisės srityje.

Lyginant su kitomis teisinėmis procedūromis, su kuriomis Grupė neišvengiamai susiduria, baudžiamoji atsakomybė kelia nepaprastai didelį pavojų. Atsakomybė gali būti taikoma tiek asmenims, tiek juridinio asmens statusą turintiems subjektams. Be to, baudžiamuosiuose teisės aktuose numatytos bausmės gali turėti poveikį asmenų ir įmonių nuosavybės teisėms ir apima laisvės atėmimo bausmes asmenims ir draudimus vykdyti veiklą įmonėms.

Todėl būtina speciali komunikacijos ir mokymo programa tam, kad visi „Veolia“ grupės darbuotojai būtų geriau pasirengę nustatyti tas veiklos sritis, kuriose teisės aktai gali numatyti baudžiamųjų sankcijų taikymą. Tokios programos vykdymas geriau apsaugos pačius darbuotojus ir „Veolia“ grupės įmones, kuriose jie dirba, nuo tokios rizikos.

Toks yra ir šio Rizikos Grupės veikloje valdymo ir mažinimo vadovo tikslas. Šis vadovas turėtų būti laikomas viena svarbiausių priemonių, kuria siekiama užtikrinti, kad „Veolia“ išliktų kompetentinga geriau pasinaudoti savo aukštos kompetencijos reputacija ir kitais užsitarnautais privalumais, kurie įgyjami dėl jos kūrybingumo, techninio meistriškumo, komercinio stiprumo ir gebėjimo prisitaikyti prie besikeičiančių klientų poreikių.

Antoine Frérot, „Veolia Environnement“ Valdybos pirmininkas ir generalinis direktorius

Skirtingose šalyse, kuriose veikia „Veolia“ grupė, ji privalo laikytis nesuskaičiuojamos daugybės teisės normų, kurios yra taikomos įvairiuose verslo teisės srityse.

Jei nesilaikoma tam tikrų teisės normų (neatsižvelgiant į tai, ar tos teisės normos yra susijusios su tam tikromis pareigomis elgtis tam tikru būdu arba draudimais elgtis vienaip ar kitaip), gali būti skiriamos baudžiamosios sankcijos.

Nors kai kuriose šalyse, kuriose Grupė vykdo veiklą, baudžiamosios sankcijos už privalomų teisės normų nesilaikymą skiriamos dažniau nei kitose šalyse, visose mūsų priimančiose šalyse baudžiamosios sankcijos iš tikrųjų yra taikomos laikantis tam tikrų teisės tradicijų ir atsižvelgiant į teisinę ir teisminę sistemas.

Todėl teisės aktų reikalavimai, dėl kurių Grupei gali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė, turėtų būti suprantami kaip teisinės pareigos, kurios yra taikomos mūsų veiklai, ir rizika, kurios nei vienas neturėtų pamiršti.

Socialiniai įsipareigojimai reglamentuojantys elgseną:

Šiandien pastebima nauja svarbi tendencija. Vertybinių popierių rinkos, investuotojai ir klientai nebevertina įmonių vien tik pagal jų ekonominius ir finansinius rezultatus; taip pat atsižvelgiama į tai, kaip įmonės šių rezultatų pasiekė. Kadangi teisės normos, kurios numato baudžiamąsias sankcijas, yra susijusios su įmonės etikos klausimais, teisės aktų laikymasis nebėra vien teisinė pareiga; laikoma, kad teisės normų laikymasis ar nesilaikymas gali turėti didelį teigiamą ar neigiamą poveikį bendrovės rezultatams ir prestižui. Taigi, vykdant veiklą pirmenybę teikiame teisės aktų laikymuisi.

Teisės aktų laikymasis yra toks pats svarbus kaip ir technologijų optimizavimo ir rinkos rodiklių klausimai.

Rimtas pavojus: Baudžiamosios bylos labai skiriasi nuo bylų, kuriose sprendžiami vien tik civiliniai ar komerciniai klausimai. Civilinės ir komercinės bylos yra susijusios tik su asmeniniais asmenų arba įmonių interesais. Paprastai tokios bylos yra išspendžiamos priteisiant nuostolių atlyginimą. Priešingai civilinėms ir komercinėms byloms, baudžiamosiose bylose nagrinėjami veiksmai, kurie yra laikomi pavojingais visai visuomenei. Baudžiamąsias bylas nagrinėja prokuroras, kuris atstovauja visuomenės interesus ir veikia savo iniciatyva arba pagal baudžiamąjį skundą. Baudžiamuoju nuosprendžiu gali būti skiriama laisvės atėmimo bausmė, visiškas arba dalinis draudimas vykdyti tam tikrą veiklą ar eiti tam tikras pareigas (asmenims), draudimas dalyvauti viešųjų darbų projektuose, atimamos tam tikros pilietinės ir politinės teisės arba galiausia skiriamos baudos (kurios gali būti nemažos). Taip pat nukentėjusiesiems gali būti priteisiamas nuostolių atlyginimas.

Apskritai, konkrečios šalies baudžiamieji įstatymai yra taikomi kiekvieną kartą, kai tos šalies teritorijoje atliekamas draudžiamas veiksmas arba draudžiamas veiksmas sukelia pasekmių. Tačiau šalies įstatymai gali būti taikomi net jei draudžiamas veiksmas nebuvo atliktas tos šalies teritorijoje ar nesukėlė toje šalyje jokių pasekmių. Tokios teisės pavyzdžiu gali būti įstatymai, kuriais siekiama užkirsti kelią korupcijai. Pakankamai gerai žinoma, kad Jungtinėse Valstijose laikomasi tokio požiūrio, tačiau toks požiūris vyrauja ne tik Jungtinėse Valstijose. Iš tikrųjų, tokio požiūrio laikomasi ir daugybėje kitų šalių, įskaitant Jungtinę Karalystę, Vokietiją, Prancūziją ir Kiniją.

Todėl dėl tų pačių priežasčių įvairiems juridinio asmens statusą turintiems subjektams, kurių prekių ženklai yra žinomi visame pasaulyje, ir jų

vadovams kyla didelis pavojus; dėl jų gali būti atliekami tyrimai ir jie gali būti patraukiami baudžiamojon atsakomybėn tiek Prancūzijoje, tiek kitose šalyse. Pavyzdžiui, su konkurencijos ir antimonopoline teise, vertybinių popierių ar kovos su korupcija teise susijusios bylos dėl pažeidimų, kurie padaromi vienoje šalyje, gali sukelti padarinių rinkos veikimui, akcininkų teisėms ar valdymui, kitoje šalyje. Taigi, dėl pažeidimo gali būti iškelta baudžiamoji byla kitoje šalyje.

Jvairiausi baudžiamieji kaltinimai, kuriuos įmonei ir jos darbuotojams gali pareikšti juridinio asmens statusą turintys ar verslo subjektai, sukelia gana specifinę riziką lyginant su kitokia teisine rizika, su kuria bendrovė gali susidurti.

Būtent specifinės juridinio asmens statusą turinčio ir verslo subjekto nusikaltimo pasekmės paskatino sprendimą išplatinti šį Vadovą ir įgyvendinti mokymo iniciatyvas. Trumpai kalbant, šios teisės srities specifiškumą galima paaikškinti tokiomis ypatybėmis:

- tai, kad ši teisės sritis yra neatsiejama nuo etiško įmonės elgesio;
- pasemių, kurios gali atsirasti dėl baudžiamąjo nuosprendžio, rimtumas tiek finansinių

požiūriu (baudžiamąjo pobūdžio baudos), tiek veiklos požiūriu (pavyzdžiui, draudimas asmenims vykdyti tam tikrą veiklą arba eiti tam tikras pareigas, draudimas įmonėms teikti pasiūlymus dėl tam tikrų darbų projektų arba sudaryti sutartis su valstybe);

- galimybė, kad bus pakenkta bendrovės įvaizdžiui ir jos vadovų reputacijai (ir tokia žala gali būti daug didesnė negu žala, padaroma paprastų administracinėse ar civilinėse bylose skiriamų baudų atveju);
- rizika tenka tiek juridinio asmens statusą turintiems subjektams, tiek asmenims, kurie veikia jų vardu arba pagal jų nurodymą (vadovams, o kai kuriais atvejais, ir kitiems darbuotojams) ir tokiems asmenims gali būti skiriama laisvės atėmimo bausmė;
- dėl nusikalstamos veikos, kuri padaroma vienoje šalyje, gali būti pradedamas tyrimas ir patraukiama baudžiamojon atsakomybėn kitoje šalyje.

Siekiant sumažinti baudžiamosios atsakomybės, kuri gali būti taikoma „Veolia“ grupei, riziką tikimybės, kad tokia rizika atsiras ir tokios rizikos padarinių rimtumo požiūriu, gali būti imamasi tokių priemonių:

Informuotumo didinimas teisės srityse, kuriose kriminaliniai nusizengimai dažniausi

Įmonių ir jų darbuotojų patraukimo baudžiamojon atsakomybėn rizika yra didelė daugybėje šalių. Kai kuriose šalyse, pavyzdžiui, Prancūzijoje ir Jungtinėse Valstijose, už baudžiamuosius pažeidimus griežtai baudžiama; tuo tarpu kitose šalyse patraukimo baudžiamojon atsakomybėn rizika gali atrodyti nedidelė dėl nenuoseklus sprendimų vykdymo arba tik pavienių sprendimų vykdymo arba vien dėl to, kad draudžiama veikla gali atrodyti kasdienio verslo dalimi. Nepaisant to, labai svarbu niekada nepamiršti patraukimo baudžiamojon atsakomybėn rizikos. Viena iš priežasčių yra ta, kad tam tikri įstatymai gali būti taikomi už geografinių šalių, kurioje tie įstatymai yra priimti, ribų. Kita priežastis, dėl kurios būtina išlikti budriu, yra ta, kad vien užsienio valstybės statusas tam tikrose vietose kartais gali būti riziką didinančiu veiksniumi, net jei paprastai tai yra nerašyta taisyklė.

Todėl šio Vadovo tikslas yra atkreipti Jūsų dėmesį į įvairias rizikas ir reikšmingiausias pavyzdžius. Žinoma, šiame Vadove neapitariami visi klausimai. Taigi, jei iškiltų abejonių dėl kokio nors Jūsų elgesio ar situacijos, kurioje atsiduriate dėl kokių nors teisės aktų nesilaikymo ar etinių įsipareigojimų nevykdymo, turėtumėte aptarti tą klausimą su savo vadovu arba tesusės, personalo, finansų ar kitu atitinkamu skyriumi. Visi darbuotojai gali konfidencialiai kreiptis į „Veolia“ Etikos komitetą.

Dažniausiai baudžiamojon atsakomybėn įmonės arba jų darbuotojai patraukiami šiais atvejais:

- Korupcija (tiek privačiame, tiek viešajame sektoriuose);

- Tarpininkų, konsultantų, komisierių pasitelkimas;
- Grupės vykdoma veikla (darbuotojų sveikata ir sauga, aplinkosaugos reikalavimų atitiktis ir t. t.);
- Pažeidimai, susiję su apskaita arba įmonės dokumentais, įskaitant su registracija susijusių reikalavimų pažeidimus;
- Netinkamas bendrovės turto naudojimas arba neteisėtas bendrovės turto pasisavinimas, interesų konfliktai;
- Turto išieškojimas, vagystė ir sukčiavimas;
- Trukdymas vykdyti teisingumą.

Tam tikrų rizikos sektorių įvertinimas:

1. Korupcija

a. Valstybės tarnautojų korupcija

Viešojo sektoriaus darbuotojo korupcijos sąvoka apima bet kokio atlygio viešojo sektoriaus darbuotojui pažadėjimą ar suteikimą tam, kad jis ar ji veiktų arba susilaikytų nuo veikimo taip, kad būtų palankiau bendrovei. Taip pat viešojo sektoriaus darbuotojui draudžiama prašyti ar priimti bet kokį atlygį už veikimą arba susilaikymą nuo veiksmų, kurie yra nesuderinami su jo pareigomis. Draudžiama sutikti tenkinti tokį prašymą. Asmuo, kuris žino apie faktinius, esamus arba galimus pažeidimus, bet nieko nedaroma tam, kad patikrintų, ar tokie pažeidimai yra padaryti arba, esant galimybei, sustabdytų tokius pažeidimus, taip pat gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn. Baudžiamojon atsakomybėn patraukiama ir jei žinoma apie faktinį ar galimą pažeidimą ir nieko nedaroma tam, kad būtų patikrinta ar tas pažeidimas buvo padarytas ir, jei pažeidimas buvo padarytas, tam, kad tas pažeidimas būtų sustabdytas.

Visose šalyse draudžiama valstybės pareigūnų ir darbuotojų korupcija ir už tai jie traukiami baudžiamojon atsakomybėn.

Be to, bet kokie valstybės pareigūnų korupciniai veiksmai užsienyje yra draudžiami pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Užsienio korupcinių veiksmų įstatymą ((UKV), Jungtinės Karalystės Kovos su kyšininkavimu įstatymą) ir vietos teisės aktą, priimtą pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) konvenciją dėl kovos su užsienio valstybių pareigūnų korupcija (tarptautinę sutartį, kurią yra sudariusios šalys, kuriose Grupė vykdo didelę dalį veiklos), kurią yra priėmusios visos 38 EBPO šalys, įskaitant Prancūziją. Taigi, bet koks valstybės pareigūno korupcinis veiksmas, kurį užsienyje padaro Prancūzijos įmonės darbuotojai arba Prancūzijos

įmonės dukterinės įmonės darbuotojai arba tam įmonei ar jos dukterinėms įmonėms dirbantis užsienio prekybos agentas gali užtraukti tai įmonei baudžiamąją atsakomybę ne tik šalyje, kurioje tas pažeidimas buvo padarytas, bet ir Prancūzijoje. Panašiai Prancūzijos bendrovė, kurios akcijomis prekiaujama Jungtinių Amerikos Valstijų vertybinių popierių biržoje, baudžiamojon atsakomybėn gali patraukti Amerikos institucijos už korupcinius veiksmus, kurie padaromi užsienio valstybėje, net jei ta šalis nėra EBPO narė. Taip pat bendrovė gali būti patraukta baudžiamojon atsakomybėn Jungtinėse Valstijose, jei tikrasis konkretaus išmokėjimo pagrindas buvo neteisingai atspindėtas vienos iš jos dukterinių įmonių apskaitoje neatsižvelgiant į sandorio sumą.

Kai kuriose šalyse valstybės pareigūnams draudžiama dovanoti kvietimus ir dovanas neatsižvelgiant į jų vertę. Tačiau kitose šalyse dovanų ir kvietimų vertė neturi viršyti sumos, kuri paprastai yra laikoma priimtina pagal nusitovėjusias mandagumo taisykles. Klausimai dėl leistinų pramogų ir dovanų turėtų būti aptariami su Jūsų padalinio Teisės skyriumi.

Neseniai į nacionalinės teisės bazę įtraukos kelios tarptautinės kovos su korupcija sutartys padidino nacionalinių institucijų galimybę efektyviai patraukti baudžiamojon atsakomybėn už korupcinius veiksmus už valstybės ribų.

Valstybės pareigūno sąvoka turėtų būti aiškina plačiai. Valstybės pareigūnas turėtų būti suprantamas kaip bet koks pareigū, į kurias renkama, gavėjas, bet koks viešojo sektoriaus darbuotojas, bet koks asmuo, kuriam mokama iš valstybės fondų, jų šeimos nariai ar artimi draugai ar bet kokie subjektai, kurių dalininkai jie yra ir kurie gali daryti įtaką sprendimui dėl viešųjų lėšų panaudojimo. Kai kuriose šalyse profesinių sąjungų pareigūnams taip pat yra taikomi kovą su korupciją reglamentuojantys įstatymai.

Įspėjamieji ženklai:

- Reklaminių veiksnių ir sandorinių šalyse, kuriose yra rizika;
- Pernelyg didelis arba neįprastai didelis atlyginimas, nesant tam pagrįstų aiškių ir konkrečių paaiškinimų;
- Mokėjimai atliekami trečiosioms šalims arba atliekami ne šalyje, kurioje paslauga buvo suteikta;
- Pasinaudojimas „priedangos“ įmonėmis arba mokėjimai grynaisiais.

Svarbu žinoti įvairius šiuos klausimus reglamentuojančius teisės aktus ir jų laikytis. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas įstatymams, susijusiems su įnašais politinėms partijoms. Šiuo klausimu turėtumėte vadovautis Grupės strategija dėl draudimų, kurie yra taikomi mokėjimams ir pagalbos išmokoms rinkimų sesijų metu, ir bet kokiais taikytiniais vietos norminiais teisės aktais.

Visose šalyse, kuriose „Veolia“ vykdo veiklą, yra griežtai draudžiami bet kokie korupciniai valstybės pareigūnų veiksmai.

b. Korupcija privačiame sektoriuje

Korupcija privačiame sektoriuje apima bet kokios naudos asmeniui, kuris nėra valstybės pareigūnas, žadėjimą ir suteikimą tam, kad jis arba ji veiktų pažeisdamas savo darbo pareigas. Priešingai, bet kokiam asmeniui, kuris nėra valstybės pareigūnas, draudžiama prašyti ar priimti bet kokį atlygį už veikimą arba susilankymą nuo veiksmų, kurie yra nesuderinami su jo pareigomis. Draudžiama sutikti su tokiais prašymais.

Privačiame sektoriuje draudžiami bet kokie korupciniai veiksmai. Konkrečiai kalbant, visi pirkimai turi atitikti Grupės pirkimų koncepciją. Taip pat griežtai draudžiamas bet koks neteisėto atlygio, kuriuo siekiama daryti įtaką privačios įmonės sprendimui dėl pirkimo, žadėjimas ar teikimas.

2. Rizikos siejamos su tarpininkų pasitelkimu

„Veolia Environnement“ ir jos padaliniai negali pasitelkti trečiųjų šalių (tarpininkų) tokiais veiksmais, kokios jie patys neturi teisės vykdyti. Tais atvejais, kai leidžiama pasitelkti tarpininkus ir

nusprendžiama tai padaryti, mūsų Grupė, o kai pasitelkti tarpininką leidžiama padaliniui, ir padalinys nusprendžia jį pasitelkti, tas padalinys turi laikytis Grupės politikos¹ tam, kad būtų užtikrintas tarpininkų ir agentų, kurie su ja dirba, sąžiningumas. Tokiu būdu bus užtikrinta, kad dėl tokių paslaugų teikėjų pasirinkimo bus iš anksto pritarta ir užtikrinama jų darbo apimties ir atlyginimo dydžio kontrolė. Taip pat bus galima patikrinti, ar paslaugos, dėl kurių yra sudarytos sutartys, yra veiksmingai teikiamos griežtai laikantis bendrojo susitarimo nuostatų.

Jspėjamieji ženklai:

- Asmenų, kurie nepraeina pirminio patikrinimo etapo, pasamdymas;

- Vietos institucijų prašymas įdarbinti konkrečius tarpininkus;
- Asmenų, kurie paprastai neatstovauja trečiosioms šalims, pasamdymas;
- Asmenų, kurie neturi jiems pavestai užduočiai atlikti reikalingų įgūdžių ar išteklių, pasamdymas;
- Susitarimas dėl „sėkmės“ mokesčio (t. y. su rezultatais siejamo atlygio), kuris yra labai didelis arba neribotas;
- Asmenų, kurie nenori paisyti Grupės vertybių ir laikytis Grupės politikos, pasamdymas;
- Prašymai sumokėti kitoje šalyje arba per trečiąją šalį;
- Agento prašymas, kad tik jis (ji) galėtų palaikyti ryšius su atitinkamais valstybės pareigūnais.

¹ Politikos susijusios su tarpininkų veikla ir komercinių paslaugų teikimu

3. Rizikos siejamos su veikla

Dėl Grupės kasdienės veiklos Grupė sudarančios įmonės ir jų darbuotojai neišvengiamai susiduria su baudžiamojo proceso rizika. Iš tikrųjų daugybė įstatymų ir norminių teisės aktų, reglamentuojančių darbo higieną, pavojus darbe, darbo teisę ir aplinkosaugą, numato galimybę skirti baudžiamąsias sankcijas.

- Netyčinės žalos asmeniui atveju, darbdavys ir jo vadovai gali būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn už su fizine žala susijusius nusikaltimus netyčinės žalos asmeniui atveju remiantis pagarbos asmeniui principu arba pareigos laikytis saugumo ir elgtis rūpestingai nevykdymo atveju. Iš tiesų, įstatymai ar norminiai aktai numato, kad sankcija gali būti padidinta, jei tai įvyksta dėl tyčinio pareigos laikytis saugumo ir elgtis rūpestingai pažeidimo.
- Neteisėtas darbuotojų parūpinimas (prêt illicite de main d'œuvre) – tai nusikaltimas, kuris yra draudžiamas pagal Prancūzijos darbo kodeksą, kuris numato baudžiamąją atsakomybę už pelno siekimą vykdant veiklą, kurios vienintelis tikslas yra parūpinti darbuotojų (išskyrus tam tikras apibrėžtas išimtis). Taigi, situacijose, kai darbuotojams pagal sutartį parūpinti pasitelkiami subrangovai ir išoriniai paslaugų teikėjai, reikia būti ypač atsargiems. Tokiais atvejais, gali būti tikslinga numatyti tam tikrus išsamius sutartinius įsipareigojimus, užtikrinančius Grupei garantijas, kad tie paslaugų teikėjai laikysis taikytinų įstatymų.
- Pagrindinė Grupės veikla yra teikti paslaugas aplinkosaugos sektoriuje. Jei nesilaikoma privalomų aplinkosaugos įstatymų, atitinkamiems juridinio asmens statusą turintiems

subjektams ir jų darbuotojams ne tik gali būti skiriamos baudžiamosios sankcijos; įstatymų nesilaikymas gali turėti ir neigiamą poveikį Grupės teikiamų paslaugų vertei, mūsų prekių ženklui ir įvaizdžiui ir galimybę plėtoti veiklą.

- Labai svarbu užtikrinti tinkamą visų transporto priemonių, įrangos ir technikos, kurią naudoja Grupė, techninę priežiūrą ir tikslų susijusių dokumentų tvarkymą. Galima tikėtis, kad valdžios institucijos atliks išsamų patikrinimą jei naudojant mūsų transporto priemones ar įrangą įvyks nelaimingas atsitikimas, kurio metu žus žmonės, bus padaryti kūno sužalojimai ar padaryta didelė žala aplinkai. Dėl techninės priežiūros trūkumo arba pažeidimo tvarkant dokumentus bendrovė ir (arba) atsakingi asmenys gali būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Todėl būtina kuo budriau stebėti, ar laikomasi visų veiklai taikytinų įstatymų ir norminių teisės aktų.

4. Konkurencijos / Antimonopolinė teisė

Prancūzija, Europos Sąjunga ir dauguma šalių, kuriose veikia „Veolia“ grupė, yra priėmusios griežtas normas tinkamam konkurencijos rinkoje veikimui užtikrinti. Nors šioms normoms yra būdingos tam tikros ypatybės, atspindinčios skirtingas teises sistemas, kuriose tos normos yra priimtoms, šiomis normomis siekiama bendro tikslo, t. y. užtikrinti sveikus darbinis santykius tarp klientų ir paslaugų teikėjų bei aršią tamė pačiame verslo sektoriuje esančių įmonių konkurenciją. Konkurencijos teisės pažeidimai, kurie yra patys sunkiausi ir dažniausiai reiškia nusikalstamą veiklą, apima: pasiūlymus konkursams, dėl kurių siūlomų sąlygų su kitais konkurso dalyviais iš anksto slaptai susitarta, slaptus komercinius susitarimus (kartelinius susitarimus) tarp konkurentų ir grobuonišką kainodarą. „Veolia“ pateikė savo darbuotojams rašytinę medžiagą ir konkrečias mokymo programas konkurencijos teisės tema, įskaitant 2009 m. išleistą vadovą pavadinimu „Konkurenciją reglamentuojančių teisės aktų laikymosi vadovas“. Savaiame suprantama, bet kokių abejonių ar klausimų dėl bet kokios konkrečios veiklos atveju, turėtų būti tariamasi su Teisės skyriumi.

5. Korporatyvinė dokumentacija ir apskaita

Apskaita yra įmonių valdymo ir tikrinimo priemonė. Tai – pagrindinė priemonė, kuria naudojasi Grupės vadovai, akcininkai ir dalininkai bei tam tikros trečiosios šalys, įskaitant paskolos davėjus ir kitus kreditorius. Bendrovės apskaitos tvarkymo taisyklių nesilaikymas gali pakenkti bendrovės patikimumui ir baigtis baudžiamaisiais kaltinimais.

Nepaisant to, kad pirmiau nurodytame Jungtinių Amerikos Valstijų Užsienio korupcinių veiksmų įstatyme (UKVJ) didžiausias dėmesys skiriamas kovai su korupcija, šiame įstatyme yra ir nuostatų dėl apskaitos ir vidaus kontrolės / audito. Praktikoje, remiantis UKVJ, baudžiamojon atsakomybėn patraukiama būtent dėl apskaitos taisyklių nesilaikymo. Apibendrinant, remiantis UKVJ su apskaita susijusiomis nuostatomis:

- Apskaitos dokumentai turi teisingai ir tiksliai bei pakankamai išsamiai atspindėti įmonės veiklą.
- Vidaus kontrolės / audito sistema (apimanti užsienio dukterines bendroves) turi tinkamai užtikrinti, kad atitinkamo subjekto apskaitos dokumentai būtų teisingai ir tiksliai parengti, kad apskaitos dokumentuose atsispindintys sandoriai būtų leidžiami vykdam įprastą veiklą ir, kad būtų numatytos visos reikalingos priemonės siekiant išvengti neteisėtų sandorių ir neleisti, kad kokie nors sandoriai nebūtų apskaityti apskaitos dokumentuose arba apskaityti netinkamai.

Bendrovės dokumentuose ir dokumentuose, kurie pateikiami trečiosioms šalims, turi teisingai ir tiksliai atsispindėti susijusi informacija. Šis reikalavimas yra ypač taikomas duomenims ir informacijai apie sąnaudas ir kainą, kuri pateikiama klientams ir administracinės valdžios institucijoms.

Ypatingas budrumas reikalingas dėl daugybės oficialių rašytinių dokumentų, kuriuos parengia įmonė, įskaitant, tačiau neapsiribojant direkto-rių valdybos susirinkimų protokolais, visuoti-niuose akcininkų susirinkimuose dalyvaujančių asmenų sąrašais ir sąskaitomis faktūromis.

Pažymėtina, kad Jungtinėse Valstijose civilinis ieškinyš gali būti pareikštas ir (arba) baudžiamoji byla gali būti iškelta šiais atvejais: jei neveikia vidaus kontrolės mechanizmai, prastai vykdoma tokia kontrolė, koks nors asmuo tyčia netinkamai apskaito vieną ar kelis sandorius (pavyzdžiui, kompiuterinėse sistemoje / programoje, kuri yra naudojama išlaidų padengimui apskaityti) ir neiš-taiso klaidų arba pradedami tyrimai dėl įtartinų sandorių.

Prancūzijoje Baudžiamajame kodekse doku-mentų padirbimas ar klastojimas arba padirbtų ar suklastotų dokumentų naudojimas yra api-brėžiamas kaip atskiras nusikaltimas.

6. Netinkamas įmonės turto naudojimas ar pasisavinimas

Prancūzijoje įmonės vadovų netinkamas įmonės turto naudojimas ar neteisėtas pasisavinimas (abus de biens sociaux) apima „žinomai nesą-žiningą įmonės turto ar kredito naudojimą pa-kenkiant įmonės interesams siekiant asmeninės naudos ar naudos kitai bendrovei ar įmonei, kurioje jie turi tiesioginių ar netiesioginių interesų.“

Prancūzijos teismų praktikoje plačiai vertinami vadovai, kurie gali būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn už netinkamą bendrovės turto naudojimą arba pasisavinimą; šis aiškinimas apima ir tikruosius vadovus, ir vadovus, kuriems priklauso nuosavybės teisė ir de facto vadovus.

Kitų šalių įstatymuose šis nusikaltimas yra api-brėžiamas panašiai arba labai mažai skiriasi; tokiuose įstatymuose gali būti numatyti ir tei-siniai patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už tuos pačius nusikaltimus pagrindai.

7. Grobstymas, vagystė ir sukčiavimas

Lėšų išseikvojimas, sukčiavimas ir vagystė – tai trys nusikaltimai, kuriuos Grupei gali padaryti jos darbuotojai arba išoriniai asmenys, siekian-tys gauti nepelnytos naudos. Šiuos nusikalti-mus gali padaryti ir pati Grupė per savo dar-buotojus, pavyzdžiui, savo klientams, tiekėjams, subrangovams ar partneriams.

Tam tikrais atvejais, tai, kas gali atrodyti tik sutar-ties pažeidimas iš tikrųjų gali būti nusikaltimas ir šis pavojus yra didesnis, kai klientas yra vyriausybinė institucija arba kai dėl kokios nors kitos priežasties vyriausybė institucija yra susijusi su šiuo sandoriu.

8. Nusikaltimas trukdant

Trukdymui vykdyti teisingumą yra būdingas elgesys, kuriuo tyčia ar netyčia trukdoma nor-maliai organo, kuris atstovauja darbuotojams, veikimui arba trukdoma darbuotojų atstovui vykdyti savo įprastus pavedimus.

Yra daugybė įvairiausių teisinių dokumentų, kuriuose toks trukdymas vykdyti teisingumą yra laikomas nusikaltimu. Konkrečiai kalbant, skirtinguose taikytinuose teisės aktuose numa-toma vis daugiau skirtingų organų ir asmenų, kurie gali tapti nusikaltimų aukomis (pavyz-džiui, darbo tarybos ir kiti susiję organai, įskai-tant organus, kurie Prancūzijoje yra žinomi kaip „comités d'établissement“ ir „comités centraux d'entreprise“).

Vidurio Europos šalyse, kuriose paprastai atstovavimas sąjungoje nepraktikuojamas, trukdymas vykdyti teisingumą nėra apibrėžiamas kaip nusikaltimas.

9. Kitos svarbios sritys siejamos su nusikaltimų rizika

Yra pavojus, kad vykdant komercinius sandorius gali būti padaryta daugybė kitų nusikaltimų, numatytų bendrosiose, visuotinai taikomose teisės normose. Tokie nusikaltimai, pavyzdžiui, apima piktnaudžiavimą pasitikėjimu, dokumentų padirbinėjimą ar klastojimą arba padirbtų ar suklastotų dokumentų naudojimą, kompiuterinį sukčiavimą ir įvairius korupcinio pobūdžio nusikaltimus.

Toliau pateikiama keletas pavyzdžių:

● Neteisėtas pasinaudojimas įtaka

Neteisėtas pasinaudojimas įtaka – tai naudosis kokiame nors asmeniui gavimas tam, kad tas asmuo pasinaudotų savo įtaka, kad trečioji šalis užtikrintų palankias sąlygas bendrovei (aktyvus neteisėtas pasinaudojimas įtaka) arba tam, kad jis arba ji būtų linkusi pasinaudoti savo įtaka trečiosios šalies naudai (pasyvus neteisėtas pasi-

naudojimas įtaka). Kai kuriose šalyse neteisėtas pasinaudojimas įtaka yra laikomas korupcijos forma ir yra skiriamos tokios pačios bausmės. Kitose šalyse ir regionuose, pavyzdžiui, Vidurio Rytuose, neteisėto pasinaudojimo įtaka kaip atskiro nusikaltimo nėra.

● Protekcija

Patronažas kaip nusikaltimas gali būti padaromas tam tikromis aplinkybėmis, numatytomis bet kokiuose taikytinuose įstatymuose ir norminiuose teisės aktuose. Patronažas – tai nesąžiningo pranašumo įgijimas pažeidžiant atviros prieigos prie viešųjų darbų projektų ir viešųjų paslaugų koncesijų principą ir pažeidžiant kandidatų lygybės principą. Bendrovei, kuri įgyja pranašumą, gali būti pareikšti kaltinimai ir ji gali būti patraukiama baudžiamojon atsakomybėn tiek už patronažą, tiek už nusikalstamą pavogto turto gavimą ir nuslėpimą. Siekiant užtikrinti, kad Grupė nepasinaudosis jokiais nesąžiningais pranašumais, būtina atkreipti dėmesį į ryšius su viešaisiais nurodymus duodančiais subjektais.

● Trukdymas įvykdyti teisingumą

Dažnai įvairių formų trukdymas vykdyti teisingumą, kuris teisės aktuose apibrėžiamas kaip nusikaltimas, yra susijęs su kitais nusikaltimais,

pavyzdžiui, konkurenciją reglamentuojančių teisės normų pažeidimais. Patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už trukdymą teisingumui rizika gali atsirasti, jei, pavyzdžiui, atliekant tyrimą darbuotojas stengėsi nuslėpti galimai įtartiną veiklą sunaikindamas arba suklustodamas įrodymus, siekdamas daryti įtaką duodamiems parodymams arba uždrausdamas tyrėjams susipažinti su tam tikrais archyvais arba apklausti tam tikrus liudytojus.

Poreikis skirti ypatingą dėmesį teisės aktų laikymuisi atsižvelgiant į didelę baudžiamosios atsakomybės riziką

Norint sumažinti patraukimo baudžiamojon atsakomybėn riziką pirmiausia didžiausią dėmesį būtina skirti teisės aktų, kurie numato įvairiausias sritis, kuriose iškyla rizika, laikymuisi.

Tik užtikrinus privalomų teisės normų, kurios numato baudžiamąsias sankcijas, laikymąsi, Grupė gali apsaugoti ir apsaugoti savo darbuotojus nuo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn rizikos.

Ši atitikties užtikrinimo iniciatyva gali iš dalies būti įgyvendinta per darbuotojų mokymo programas, įskaitant vadovams skirtas mokymo programas.

Iškylus abejonėms dėl tam tikros privalomos teisės normos, kuri numato baudžiamąsias sankcijas, svarbos ar reikšmės, būtina pasitarti su padalinio Teisės skyriumi.

Baudžiamojo persekiojimo rizikos paskirstymas atitinkamame vadovybės hierarchijos lygmenyje yra dar viena priemonė šiai rizikai sumažinti

Dažnai įmonių ir verslo nusikaltimų bylose elgesys, dėl kurio priimamas apkaltinamasis nuosprendis, yra nepakankamo budrumo arba atsargumo įgyvendinat rizikos prevencijos priemones pasekmė.

Atitinkamų įgaliojimų suteikimas turėtų leisti asmenims, kurie yra paskiriami atsakingais (t. y. šių įgaliojimų gavėjais), vykdyti kontrolę ir rizikos valdymo pareigas efektyviau negu aukščiausio lygio vadovams, kurie kasdieninėje veikloje neišvengiamai mažiau žino apie kiekvieno sandorio ypatumus.

Tinkama vidaus ir išorės komunikacijos kontrolė

Labai svarbu tinkamai valdyti ir kontroliuoti tiek vidaus, tiek išorės informaciją.

Dažnai klystama manant, kad neįmanoma atsekti, kas perdavė žodinę informaciją arba, kad raštai, kurie atrodo visiškai neoficialūs arba asmeniniai (pavyzdžiui, įrašai ranka dokumento parašėse, lipnūs lapeliai užrašams, dienoraščiai ir el. laišakai) gali turėti teisinių pasekmių. Teisės praktikoje yra daugybė pavyzdžių, kai tarp įmonės dokumentų randami rašteliai, kurie iš pradžių gali atrodyti visiškai nepavojingi, buvo panaudoti kaip nusikaltimų įrodymai.

Siekiant apsisaugoti nuo klaidingų įtarimų, kad „Veolia“ arba jos darbuotojas yra susijęs su nusikaltimo padarymu, išorinė informacija taip pat turėtų būti labai atidžiai kontroliuojama.

Apibendrinant:

- Būtina žinoti ir suprasti Grupei kylančius pavojus ir riziką, susijusią su įmonių baudžiamąja teise, kuri atsiranda vykdant veiklą visame pasaulyje.
- Abejonių atveju, būtina visada kreiptis pagalbos į vadovus ir savo padalinio teisės, personalo ir finansų skyrius; jei kyla klausimai dėl kokios nors konkrečios situacijos teisėtumo, niekada negalima priimti galutinio sprendimo pačiam.
- Niekada nerizikuokite savo paties ir „Veolia“ grupės gera reputacija dėl to, kas, Jūsų nuomone, yra naudinga Grupei.

Veolia
36-38, avenue Kléber • 75116 Paris Cedex, Prancūzija
Tel.: +33 (0)1 71 75 00 00
www.veolia.com